



Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De his, quae clara voce, aut secreto dicenda sunt in Missa. 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9500

e *In Natiuitate Domini*. De prima Missa in nocte extat Canon Thelesphori de consecrat. dist. 1. nocte. quia nocte natus est Christus. De secunda in aurora, ibidem, quia Pastores ea hora creduntur adorasse Christum natum. Plura in Rubrica de Natiuit.

f *Ex dispensatione Apostolica*. Intellige de concessa post Conc. Trident. quod prohibet, ne alijs horis, quam debitis, Missæ celebrentur, *Seff. 22.* sublatis quibuscumque priuilegijs, vt declarauit Sacra Congregatio super Conc.

5 *Missa Votiuæ*, quia non correspondent Officio, si solemniter celebrentur pro re graui, vel publica Ecclesie causa cum populi frequentia, dicantur post *Non am.*

Duplicem habes causam; discordantiam ab Officio, & frequentiam populi, qui dum tardiori Missæ interest, quasi suo ieiunio orationi publicæ vires addit.

De his, quæ clara voce, aut secreto dicenda sunt in Missa. XVI.

1 **I**N Missa priuata clara voce dicuntur, Antiphona, & Psalmus ad Introitum, Confessio, & qua sequuntur, excepta oratione, *Aufer à nobis*, & *Oramus te Domine per merita Sanctorum tuorum*, &c. Item, Introitus, Kyrie eleison, Gloria in excelsis, Dominus vobiscum, Oremus, Flectamus genua. Leuati, Oratio, vel Orationes, Prophetia, Epistola, Graduale, Versus, Tractus, Sequentia, Euangelium, Credo, Offertorium, Orate fratres, solum hæc duo verba, Præfatio, Nobis quoque peccatoribus, solum hæc tria verba. Item Per omnia secula seculorum, &c. cum Pater noster, Per omnia secula seculorum, cum Pax Domini, Agnus Dei, Domine non sum dignus, hæc quatuor verba tantum, Communio, Oratio, vel Orationes post Communionem, Humiliate capita vestra Deo, Ite Missa est, vel Benedicamus Domino, vel Requiescant in pace, Benedictio, & Euangelium, In principio, vel aliud Euangelium. Alia omnia g dicuntur secreto.

Hæc eadem Burchard. Quæ hic clara voce dicenda enumerantur, habent apertam causam, vt audiantur a populo: speciales cuiusque causas enarrabimus, cum de iisdem singillatim infra suis locis agemus.

g *Dicuntur secreto*. De prece cum silentio in Missa *Clem. lib. 8. Constit. Apost. capit. 12. Concil. Laodic. can. 19. Trident. seff. 22. can. 5.*

Causæ multæ. Primo, quia secretum Mysterium est, *Hugo Viçt. Erud. Theol. in Specul. Eccles. cap. 7.* Secundo, quia significatur in hoc sacrificio latere sacrificia antiqua, *Amalar. lib. 3. cap. 19.* Tertio, & è contra, hoc sacrificium latuisse in antiquis, *Gemma lib. 1. capit. 40.* Quarto, silentium Sacerdotis latibulum Chri-

sti indicat. *Innocent. III. lib. 2. capit. 54.* multoties enim latuit in vitæ suæ cursu Christus: vnde & in Missa multiplex silentium. Quinto, in passione Christi discipuli non nisi occultè confitebantur Christum; *S. Thom. 3. part. quæst. 83. artic. 4. ad 6.* Sexto, vt videatur Sacerdos loqui cum Deo, quo cum corde loquimur clamantes magis, quàm ore. Septimo, ne populus tædio afficiatur, neque Sacerdos longo clamore voce deficiat, *Gemma lib. 1. c. 103.* Postremo, ne ipsa verba, in sacrificio potissima assiduitate aurium vilescant, *Alcuin. de celeb. Missa. nã* repetuntur in omni Missa & memoriæ facile mādarentur. quod de Canone præsertim intellige: qui sine culpa graui non potest alte totus legi. ita Doctores communiter.

2 *Sacerdos autem maxime curare debet, ut ea, quae clara voce dicenda sunt, distincte, & apposite proferat, non admodum festinantur, ut aduertere possit, quae legit, nec nimis morose, ne audientes radia afficiat: neque etiam voce nimis elata ne perturbet alios, qui fortasse in eadem Ecclesia tunc temporis celebrant, neque tam submissa ut à circumstantibus audiri non possit sed mediocri, & graui, quae & deuotionem moueat, & audientibus ita sit accommodata, ut, quae leguntur, intelligant. Quae uero secreto dicenda sunt, ita pronunciet, ut & ipsemet se audiat, & à circumstantibus non audiatur.*

Non eget Commentario; sed monitione. Primo, ne clara voce dicantur ea prima uerba: *Memento Domine famulorum, &c.* Secundo, ne secretas alias Orationes addat celebrans. Tertio, Verba consecrationis secreto dicantur.

3 *In Missa solemni quando dici debent, à celebrante Gloria in Excelsis, & Credo, intonantur, & cantantur, Dominus uobiscum, & orationes ante Epistolam, Dominus uobiscum, Oremus, ante Orationes, & ante Offertorium, Praefatio, Per omnia secula seculorum, cum Pater noster, Per omnia secula seculorum, cum Pax Domini, & orationes post communionem. Alia, quae in Missa priuata dicuntur clara uoce, in Missa solemni à celebrante dicuntur submissa uoce.*

Eadem Burchardus.

De ordine genuflectendi, sedendi, & standi in Missa priuata, & solemni. XVII.

IN Missa priuata Sacerdos genuflectit, quando legit Euangelium S. Ioannis, In principio, ad illa uerba, *Et uerbum caro factum est: & in Euangelio Epiphaniae, Cum natus esset Iesus, ad uerba illa, Et procidentes adorauerunt eum. Item in Euangelio Ferie iiii. post Dominicam quartam Quadragesimae, ad illa uerba in fine, Et procidens adorauit eum. Item genuflectit Dominica Palmatum, & in Missis de Cruce ad illa uerba in Epistola, In nomine Iesu omne genuflectatur, &c. & quando legitur Passio, ad illa uerba, expirauit, uel, emisit spiritum, ut suis locis notatur. Item genuflectit cum dicit, *Flectamus genua.* Item quando in Quadragesima dicit in tractu *Vers. Adiua nos Deus, &c.* & in omnibus Missis de Spiritu sancto, cum dicit *Vers. Veni sancte Spiritus, reple, &c.* Item, quando Sacramentum in Altari discoopertum apparet, genuflectit quoties ante illud transit in medio Altaris: & quocumque in Ordine Missae, & in ritu seruando celebratione Missae notatur, quod debeat genuflectere.*

Prima duo habet Burchardus.

Vsus genua flectendi ortum habet ab antiquis, & habetur expressè 3. Regum cap. 8. ut omittam gentilios ritus, tum à Christo Luc. 22. à Sancto Stephano Act. 7. Finis illius duplex est, ad orandum, & ad adorandum: ille significatur à Sancto Ambrosio libro 6. Hexameron. capit. 9. flexibile genu, quo Domini mitigatur of-

fensa, ira mulcetur, gratia promouetur. de hoc autè Alcuin. cap. de Parasceue ait: per hunc habitum corporis mentis humilitatem ostendimus. & Honorius in Gemma lib. 1. c. 117. cadimus in terram, ait, ut Christum in carne adoremus; ut item memoremus, nos in Adamo cecidisse, & mole corporis grauari ingemiscamus, & ut lapsum animae nostrae in uita,